

prima instanță, Judecătoria Briceni
judecător: E. Tverdohleb
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți
judecători: A. Gheorghieș, A. Albu, A. Toderăș

dosarul nr. 3r-21/2017

DECIZIE

08 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
judecători

Galina Stratulat
Dumitru Mardari, Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura raionului Briceni, în interesele lui Fiodor Berzoi împotriva Consiliului raional Briceni cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de repunere în termenul de atac al apelului formulat de avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi cu restituirea cererii de apel declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Briceni 14 decembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La 28 aprilie 2015, Procuratura raionului Briceni, în interesele lui Fiodor Berzoi a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Briceni cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea cererii Procuratura raionului Briceni a menționat că, la 05 februarie 2015 la Procuratura raionului Briceni a parvenit petiția cet. Fiodor Berzoi privind acțiunile ilegale ale persoanelor publice din cadrul Consiliului raional Briceni, care ilegal prin Decizia nr. 13/12 din 10 decembrie 2009 au stabilit mărimea compensației în urma deportării represiunilor politice în sumă de 109 624 lei.

La 10 februarie 2015, Procuratura raionului Briceni examinând petiția cet. Berzoi Fiodor a înaintat Consiliului raional Briceni recurs la Decizia nr. 13/12 din 10 decembrie 2009 „Cu privire la restituirea valorii bunurilor prin achitarea compensației persoanelor care au fost supuse represiunilor politice” și a solicitat anularea deciziei nr. 13/12 din 10 decembrie 2009 cu emiterea unei decizii noi conform hotărârii Judecătoriei Briceni din 19 mai 2008.

Afirmă că, Consiliul raional Briceni examinând recursul dat prin răspunsul nr. 137 din 10 aprilie 2015 a informat Procuratura raionului Briceni că decizia

Consiliului raional Briceni nr. 13/12 din 10 decembrie 2009 este legală, întemeiată și emisă în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, iar cerințele sunt tardive, termenul de atac în instanța de contencios fiind expirat.

A mai indicat că, prin hotărârea Judecătorei Briceni din 19 mai 2008 s-a fost constatat faptul că Matrona Berzoi și Fiodor Berzoi, represați politic și ulterior reabilitați, nelegitim li-au fost confiscate bunuri imobile în sumă totală de 533 222 lei, conform evaluării efectuate de către OCT Briceni, filiala ÎS „Cadastru” la 12 martie 2008. Mai mult ca atât, în ședința de judecată reprezentantul Direcției Generale Finanțe a Consiliului raional Briceni cererea a recunoscut-o, solicitând admiterea pe deplin.

Susține că, cu toate că art. 12/1 al Legii privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și pct. 8 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 627 din 05 iunie 2007 stabilesc că cererea de compensare a valorii bunurilor confiscate se examinează în decurs de 6 luni din data depunerii, autoritatea publică locală a examinat adresarea cu mult peste această perioadă.

Astfel, Comisia pentru aprecierea valorii averii confiscate de la victimele represiunilor politice, a examinat cererea abia la 01 decembrie 2009, în temeiul căreia Consiliul raional Briceni a adoptat decizia nr. 13/12 din 10 decembrie 2009 prin care a dispus achitarea compensației în mărime de 109 624 lei.

Indică că, despre decizia în cauză cet. Fiodor Berzoi nu a fost informat și ultimul în termenul stabilit nu a atacat-o.

Mărimea compensației a fost aprobată de către Comisia pentru aprecierea valorii averii confiscate de la victimele represiunilor politice, în temeiul Raportului de evaluare a proprietății imobiliare întocmit la 19 mai 2009 de către OCT Briceni, conform metodologiei noi aprobate prin Ordinul nr.136 din 05 septembrie 2008 al Agenției Relații Funciare și Cadastru (intrată în vigoare 04 noiembrie 2008).

Consideră reclamantul că, aprecierea dată de Comisie la 01 decembrie 2009 și decizia nr. 13/12 din 10 decembrie 2009 a Consiliului raional Briceni, în partea ce ține de stabilirea mărimii compensației sunt incorecte, deoarece valoarea inițială a bunurilor a fost estimată conform normelor existente la momentul depunerii cererii, însă autoritatea publică locală nu a examinat cererea în termenii stabiliți de lege (6 luni de la depunere) mai mult ca atât valoarea inițială a fost recunoscută de către conducerea raionului prin efectuarea în folosul lui Fiodor Berzoi a transferului în mărime de 100 000 lei, prin dispoziția președintelui raionului nr. 23 din 05 martie 2009, care conform declarațiilor responsabililor instituției a avut temei hotărârea instanței de judecată din 19 mai 2008.

Solicită reclamantul admiterea acțiunii, anularea deciziei Consiliului raional Briceni nr. 13/12 din 10 decembrie 2009 „Cu privire la restituirea valorii bunurilor prin achitarea compensației persoanelor care au fost supuse represiunilor politice”; încasarea de la Consiliul raional Briceni în beneficiul lui Fiodor Berzoi valoarea bunurilor, prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice în mărime de 423 598 lei, conform hotărârii Judecătorei Briceni din 19 mai 2009, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Briceni din 14 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura raionului Briceni, în interesele lui Fiodor Berzoi împotriva Consiliului raional Briceni cu privire la contestarea actului administrativ și încasarea prejudiciului material și moral.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 08 noiembrie 2016 avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi a declarat apel, solicitând admiterea apelului cu casarea hotărârii Judecătorei Briceni din 14 decembrie 2015 și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016 s-a respins ca neîntemeiată cererea de repunere în termenul de atac al apelului, formulată de avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi. S-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura raionului Briceni, în interesele lui Fiodor Berzoi împotriva Consiliului raional Briceni cu privire la contestarea actului administrativ.

La 17 ianuarie 2017, avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate cu emiterea unei noi hotărâri.

În motivarea recursului a invocat că, consideră încheierea instanței de apel pasibilă casării, exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de apel.

A mai invocat că, Fiodor Berzoi, fiind pensionar, nu a avut posibilitate de ași angaja un avocat, fapt pentru care s-a adresat procuraturii pentru înainta cerere în interesele său.

Procurorul s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată în interesele lui Fiodor Berzoi, care însă a fost respinsă de prima instanță.

Ulterior, Fiodor Berzoi s-a adresat către procuratură cu cerere, solicitând ca procuratura în interesele sale să conteste cu apel hotărârea primei instanțe, însă atât procurorul, cât și avocatul nu au contestat hotărârea.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, a fost expediată în adresa părților la 02 ianuarie 2017 (f.d. 113), și recepționată de recurent la 10 ianuarie 2017 (f.d. 117), astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat la 17 ianuarie 2017, ca depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 362 alin. (1), (3) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116 CPC.

Materialele dosarului atestă că prin hotărârea Judecătoriei Briceni din 14 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura raionului Briceni, în interesele lui Fiodor Berzoi împotriva Consiliului raional Briceni cu privire la contestarea actului administrativ și încasarea prejudiciului material și moral.

Împotriva acestei hotărâri, la 08 noiembrie 2016 avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi a declarat apel, solicitând admiterea apelului cu casarea hotărârii Judecătoriei Briceni din 14 decembrie 2015 și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Însă, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016 s-a respins ca neîntemeiată cererea de repunere în termenul de atac al apelului, formulată de avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi. S-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura raionului Briceni, în interesele lui Fiodor Berzoi împotriva Consiliului raional Briceni cu privire la contestarea actului administrativ.

Materialele cauzei denotă că hotărârea Judecătoriei Briceni a fost pronunțată la 14 decembrie 2015, în prezența lui Fiodor Berzoi.

Totodată, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că cererea de apel a fost depusă tocmai la 08 noiembrie 2016, deci cu depășirea termenului legal de 30 zile.

Argumentele reprezentantului recurentului, precum că recurentul nu a avut posibilitatea de a declara apel în termen, nu pot fi reținute, deoarece sunt declarative și nu au suport legal.

Or, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data comunicării hotărârii motivate, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Mai mult ca atât, potrivit materialelor dosarului, Fiodor Berzoi a cunoscut despre data ședinței, fiind prezent în cadrul ședinței de judecată din 13 decembrie 2015.

Pe lângă aceasta, Colegiul constată că recurentul nu a fost privată în parte să-și exercite dreptul la contestarea hotărârii primei instanțe prin depunerea unei cereri de apel prealabile, or potrivit prevederilor art. 365 alin. (11) Cod procedură

civilă, elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Materialele cauzei mai atestă că, la 16 decembrie 2015 și la 29 decembrie 2015, reclamantul Fiodor Berzoi a formulat cerere către președintele Judecătoriei Briceni, prin care a solicitat eliberarea hotărârii motivate, (f.d. 63, 65).

Totodată, se reține că reclamantul Fiodor Berzoi la 28 decembrie 2015 a primit copia hotărârii, ceea ce se demonstrează prin semnătura acestuia (f.d. 63).

Deși avocatul Stegărescu Ion în interesele lui Berzoi Fiodor, a înaintat cerința cu privire la repunerea în termen a apelului, instanța de recurs consideră că, instanța de apel corect a respins-o ca neîntemeiată din considerentele.

Potrivit art. 116 alin. (4) Cod de procedură civilă, repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a executat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Colegiul mai reține că, conform materialelor cauzei avocatul Stegărescu Ion, atât în cererea de apel, în ședința instanței de apel și în cererea de recurs a făcut referire la faptul că Fiodor Berzoi s-a adresat cu cerere către Procuratura raionului Briceni, prin care a solicitat contestarea hotărârii Judecătoriei Briceni din 14 decembrie 2015, sau că nu a cunoscut legea, din care considerente a omis termenul de atac, astfel, instanța de apel corect a respins cererea de repunere în termenul de atac, deoarece potrivit dispozitivului hotărârii (f.d. 62), rezultă că prima instanță a explicat termenul și căile de atac, iar conform înscrisului (f.d. 63) i-a înmănat acestuia dispozitivul.

Mai mult, Colegiul consideră că instanța de apel corect a respins argumentul avocatului Stegărescu Ion care face referire la faptul că apelantul este în etate, iar potrivit extrasului din fișa medicală nr.5583, din 06 decembrie 2016 (f.d. 96) și rezonanței magnetice din 25 noiembrie 2016 (f.d. 97) se confirmă faptul că starea sănătății apelantului este rea, în cazul în care la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii (14 decembrie 2015), reclamantul Fiodor Berzoi a fost prezent în ședința de judecată, ceea ce se confirmă prin procesul verbal al ședinței de judecată, or, starea sănătății la acel moment îi permitea de a contesta hotărârea primei instanțe în termenii stabiliți de legislația în vigoare.

Totodată, la momentul pronunțării dispozitivului hotărârii a fost prezent atât reclamantul Fiodor Berzoi, cât și procurorul care a formulat cererea în interesele acestuia, fiind prezent și avocatul Chilat Victor.

Prin urmare, instanța de recurs constată că, instanța de apel corect a aplicat dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă în vederea restituirii apelului declarat, considerându-l declarat în afara termenului legal, or o eventuală repunere neîntemeiată în termen pentru depunerea cererii de apel ar duce la încălcarea procesului echitabil în sensul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, precum a constatat CEDO încălcarea dreptului la proces echitabil și a securității raporturilor juridice de către instanțele judecătorești naționale în cauza Ghirea v. Republica Moldova, nr. 15778/05, 26.06.2012.

Dreptul la o instanță, garantat de art. 6 § 1 din Convenției presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Urmare celor menționate, nu sunt temeiuri pentru a casa încheierea Curții de Apel Bălți.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Ion Stegărescu, în interesele lui Fiodor Berzoi.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 13 decembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Procuratura raionului Briceni, în interesele lui Fiodor Berzoi împotriva Consiliului raional Briceni cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Galina Stratulat

judecători

Dumitru Mardari

Tamara Chișca-Doneva